

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului privind executarea proiectului bilateral 22.80013.5107.3BL "Metode de aplicare complexa a derivatilor acidului para-aminobenzoic si microorganismelor entomopatogene in controlul organismelor daunatoare la culturile pomicele și legumicole (2022-2023 24 luni)", Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, directorul de proiect: Dr. Aurelia Stîngaci, pentru anii 2022-2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 27 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Scopul, obiectivele și rezultatele planificate la scrierea proiectului au fost obținute. La realizarea cercetărilor au participat ambii parteneri, fiecare contribuind esențial la obținerea rezultatelor relevante.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Rezultatele cercetărilor realizate sunt incluse în 14 (4 sub tipar) lucrări științifice publicate în anul 2023, dintre care o monografie monoautor, 6 (2 sub tipar) articole în culegeri peste hotare, 3 în materialele conferințelor din țară, 2 (1 sub tipar) teze la conferințe în țară. A fost depusă o cerere de brevet, elaborată tehnologia obținerii derivațiilor PABA 1, depozitată o tulpină bacteriană în colecția IMB al UTM.

Obiecție: Din păcate nu au fost publicate articole în reviste de specialitate cu IF, SCOPUS etc., dar acest fapt poate fi explicat prin norma de muncă de la 0,5-0,25 celor 8 persoane implicate în realizarea proiectului

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

Valoarea rezultatelor obținute este înaltă, fiind importantă atât din punct de vedere teoretic, cât și practic. O deosebită atenție este acordată obținerii unor beneficii reale de calitate a produselor alimentare obținute prin utilizarea metodelor biologic active de protecție a legumelor și fructelor, impactul economic este determinat de aplicarea mijloacelor ecologic inofensive pentru culturile agricole, prețul cărora este mai mic decât prețul pesticidelor.

4. Pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Obiecție: Nu este indicat în raport

5. Eficiența colaborării între organizația din R. Moldova și partenerii naționali și de peste hotare

În cadrul realizării proiectului ambele echipe participante au depus eforturi simultane, fiecare din partea sa pentru a obține rezultatul planificat. A existat o colaborare fructuoasă cu colegii din IMB al UTM, INCDA Fundulea, Universitatea “Alexandru Ioan Cuza”, Agenția Națională fitosanitară din România etc.

6. Posibilitatea de implementare a rezultatelor obținute în cadrul proiectelor bi/multilaterale

Se preconizează implementarea și comercializarea bacteriilor entomopatogene și a bioregulatorilor atât de IGFP al USM, cât și în unele întreprinderi de stat (laboratorul biologic din Soroca și Cahul). Se planifică continuarea cercetărilor.

Punctajul mediu acordat: 22,6

Concluzii și recomandări:

Raportul include rezultate ample obținute de cercetători, printre care colaborarea fructuoasă cu partenerii din Belarus, elaborarea tehnologiei de obținere a derivațiilor PABA 1 în condiții de laborator, cererea depusă de brevet, depozitarea tulpinii bacteriene *Bacillus thuringiensis var. kurstaki* CNMN-BB-11 în Colecția Națională de Microorganisme Nepatogene (IMB), posibilitatea înregistrării bacteriilor entomopatogene și bioregulatorilor spre implementare și comercializare de către IGFP etc.

Obiecție la raport: numărul mare de scăpări, greșeli gramaticale, stilistice, expresii nereușite etc., care sustrag atenția de la partea științifică și lasă o impresie de neglijență la pregătirea raportului.

Se propune calificativul general: Bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc

